

מסורת הש"ס

א' בלס פי"ח מ"א, 3) סהרות פי"ח מ"ב, 4) מוספתא דמאי פי"ה ה"ד, 5) מ"כ יש מוחקין דאורייתא בירוש' בעל ע"פ פרש"י והדרכה זו הני' נכונה השאה היו שפיר מן הפטור מלחוריי' על הפטור מדאורייתא וע"פ פירוש רש"י הובא כך בפנים ע"כ, 6) נשנת יג. וט"ז, 7) ונשין מת. ב"מ קא. בסדרות יא: 1) ונשין מת. ב"מ קא, 2) וכלס פטרי' פטרי' מ"א, 3) ז"ל פטרי' 4) ז"ק מ"ג, 5) שנין דש"ק ונש"ע פטרי' פטרי' פאל: דה"ש שמאן, 6) ומחייב ז"ק, 7) וסברי 8) וסברי 9) ונשין מת. קין לגברי דלמי פוטרי לקמן כפי ר"י ויש קנין בספקי' ד"ק ג"א וסברי 10) קנין בספקי' ס', 11) ונש"י היטב נוסחא ב"מ פת. ד"ה תבואת'.

הגהות הב"ח

6) רש"י ד"פ מנדרת וכו' דאמרי' ג"כ ר"פ ט"ו במס' כלס: 7) ד"ה שני וכו' משקל הוא דס"ד: 8) ד"ה קין רוב וכו' משקפיקן בה רוחא מחלה וכו': 9) בא"ד פירות הטביל הללו לא וכו': 10) בא"ד מדרבנן הס"ד וכו' בא"ד מ"ה ומנשני קסברי:

גליון הש"ס

גמ' קח לך מן השוק. ע' כ"מ דג ע"ה תוס' דלמא: תרנ"ג ד"ה קסבר בה ר"פ ד' רבי. ע"י תמנלה דף יט ע"ב טעורי' אבן ד"ה ר"י:

מוסף רש"י

מבחורין. דרואין אותה בלתי היא משמות בחור בלי גדול וחס מחזיק אותו כל מ' סאה טטורה שדיה ואע"פ שהיא אינה מחזקת מ' סאה, דקסבר קף עוביה נמדד עשה [ושבת טז:]. אין קנין ביד עבדי"ם להפקיע מיד מעשר. אם קנה עבדים בקרקע בלחך אין קניט קניי להפקיעה מקדשה שלא תחזיק מעשר וישאלה הקונה ממנו מן הפירות לך"ך לעשר [גיטין טז:].

נמדרת מכפנים. ⁽⁶⁾ דלמרינן התס"י כוורת הקס וכוורת הקנים וזכר ספינה אלקסנדריית ושידה מיצה ומגדל שמחזיקים מ' סאה בלח שזן כוריים צינש יאלו מתורת כלי ו¹ ואין מקצלין טומאה: **השידה נמדרת מכפנים**. אם מחזיק חללה כוריים טטורה: **מבחון**. עובי

הנסכים נמדד עמה דרואין ו¹ אילו היה חלל מכפנים היה משלים לכוריים: **עובי הרגלים**. הרגלים עבים יותר מן הנסכים: **לכוזו**. מסגרת סביב לפיהם: **וביניהם**. אותו חויר שזין הרגלים מתחת אין נמדד דלא אמרי' רואין כאלו שולים יורדין עד סוף הרגלים: **טפח**. מקום חשוב הוא: **שזן מחילה לעולם**. זין שנטמא בלש הטומאה או בראשון או בשני היו איהו ראשון דק"ל (פסחים דף יד:) כל הפוסל את התרומה מטמא משקין להיות מחילה ושמן משקה ⁽⁸⁾: **יין לא**. בתמיה. דיין מי איכא למ"ד ח¹ ללא משקה הוא: **אלא אימא ר"ש שזורי אומר יין**. ולא שמן ודגש דלא היו משקין ואף קא"ר חגיגה הלכה כר"ש: **נתעבר לי טבל**. דמאי בחולין ולא יכול להפריש ממנו מפני חולין המעורבין בראשון דממאי לא מיחייב מדאורי' בנעשר אפילו הכי והאיל ומיחייב מדרבנן הוה ליה מן חולין הפטור על טבל הסייב: **קח מן השוק**. דמאי מעט הארץ דהוי נמי פטור מדאורייתא על הפטור דאורייתא יא: **ולמא קח מן העובד כוכבים**. דפטור מדאורייתא וחייב מדרבנן: **אין רוב עמי הארץ מעשרין**. אלא ממספקין ⁽⁹⁾ בזה ו¹ מחלה על מחלה הילכך איכא למימר המעורב נתעשר וזה לא נתעשר אי נמי איפכא כך שמעמי וקשאי לי א"כ בשלקוחאמן העובד כוכב"ג נמי שמא"ע"ה זה שמכר פירות ⁽¹⁰⁾ הללו לא עשרין והוה ליה מן פטור על החיוב. ונראה בעיני שהטבל הזה טבל גמור היה וכיון שנתעבר בחולין בטל דמדאוריית'

עד בשרי בטיל והוה ליה פטור מדאורייתא ורבנן הוא דלחמור ביה ואמור טבל אסור במשהו והזריכו להפריש עליו תרומה ומיהו מיניה וביה לא דחולין מתוקנין נפטרו לגמרי ואפי' חיובא דרבנן ליכא וא"ל לא וקח מן השוק ועשר עליו לפי חשבון טבל שבו קסבר רוב עמי הארץ מעשרין הן והוה ליה פטור מדאורייתא וחייב מדרבנן כי האי וינמא ליה קח מן העובד כוכבים דפטור נמי מדאורייתא דקס"ד יש קנין [לעובד כוכבים להפקיע] כו' וחייב ⁽¹¹⁾ מדרבנן קסבר אין קנין לעובד כוכבים. א"ד כו' קסבר אין רוב עמי הארץ מעשרין ושמה זה שמכרו לא עישר והוה ליה חייב מדאורייתא וטבל המעורב זה פטור מדאורייתא יא: **קשי**. פריך: מי

נמנעו מלהדליק שמן שנפסל בטבול יוס בנר שנטמא בטמא מת ומיקץ לה בנר של מתכת דהויא אב הטומאה דחרב הרי הוא כחלל ודייק קסבר ר"ע טומאת משקין לטמא אחרים דאורייתא כו' מאי איריא בטמא מת אפי' בראשון ושיני נמי תחילה הוי דתנן כל הפוסל את התרומה מטמא משקין להיות תחילה והשתא מאי קושיא לימא דר"ע סבר כר"ש שזורי דלא חשיב שמן משקה אלא חזיב מר"ע אינה קושיא דשמעינן ליה דחשיב שמן משקה במסכת מכשירין ומימיה ליה במס' שבת בריש פרק חצית (דף קמג:) חלז האשה מטמא לרלזן ושלא לרלזן כו' וקאמר סלי זימס וענבים יוכיחו ו' אבזל מתמא דהש"ס קשה כמו שפירשתי ומיך"ר ר"ת דהכא מיייר בקרוש דקדקתי רישא ¹² השמן והחלז של גריסין בזמן שסם לחים הרי הן ראשונים פי' דהוו משקין קרשו הרי הן שניים ויש ספרים שרישא וז כתובה בהן והדר קמתי ר"מ אומר שמן תחילה לעולם אפי' קרוש והשתא ניחא הא דנקט לעולם וכן דגש דמכמים ויין דר"ש שזורי כולה בקרוש איירי. ¹³ מ"ר: **קסבר** אין קנין ¹⁴ (מחייב). ואי"ת והא מיפטרי משעת מירוח העובד כוכבים ואינו פטור דלא אשכחן תנא דלית ליה תרמי מירוח העובד כוכבים אינו פטור ואין קנין דא"כ דגנך במאי מוקים ליה דר"מ אשכחן דלית ליה מירוח העובד כוכבים דאינו פטור י"א ¹⁵ (וסברי יש קנין לעובד כוכבים דאינו פטור) לקמן בפרק רבי ישמעאל (דף סו:) אבל קסבר יש קנין בספ"ק דע"ז (דף כה.) ורבי יהודה אית ליה יש קנין בפי' השואל (ב"מ דף קא.) ואית ליה נמי מירוח העובד כוכבים [אין]ן פטור לקמן בפי' ר' ישמעאל וי"ל ¹⁶ דמ"מ דמי לחיוב כי היכי דלא א"ל קח מעצץ שאינו נקוב או מתבואת חוזה לארץ ועוד כל לקוח דרבנן הוא כדדרשנין תבואת ורעך ולא לקוח בפי' השוכר את הפועלים (ב"מ דף פח.) ומיהו הר"ד יצחק צהר"ר מאיר מפרש הני מילי בשלקוחו עד שלא נתמרח ואפשר שלא היה מלאי ומיהו ר"ת מפרש דלדעבה בנמורה הוא דמיפטרי לקוח י"א וצריך עיון אי מירוח העובד כוכבים פטור אפילו מדרבנן תבואה דעובד כוכבים דלמרינן בפי"ק בדבורות (דף יא:) הלוך טבלים ממורמים מן העובד כוכבים כו' דמרחיניהו מאן אלימא דמרחיניהו עובד כוכבים כו' והא דגזרינן משום בעלי כסין בעובד כוכבים שלקח משראל ¹⁷. מ"ר:

הקומץ רבה פרק שלישי מנחות

שידה דתנן בית שמאי אומרים נמדרת בפנים בו'. בפי' כירה (שבת דף מד:) ושס פי' בקונטרס דשידה היא מרכבת נשים וקשה דא"כ למה לי מדידה דנמיווחדים למדרס לא צעין מיטלטלן מלא וריקן דלפי' פשוטי כלי עץ המיווחדים למדרס מיטמא מדרס כדמומח בדבורות בפי' על אלו מומין (דף למ.)

אשידה ⁶ דתנן [השידה] ב"ש אומרים נמדרת ⁷ מכפנים ובית הלל אומרים ⁸ מבחורין ומורים אלו ואלו שאין עובי הרגלים ועובי הלבוביון נמדד ⁹ ר' יוסי אומר מורים שעובי הרגלים ועובי הלבוביון נמדד וביניהן אין נמדד ר"ש שזורי אומר ¹⁰ אם היו רגלים גבוהות טפח אין ביניהן נמדד ואם לאו ביניהן נמדד רב נחמן בר יצחק אמר איין ¹¹ דתנן רבי מאיר אומר ישמן תחלה לעולם וחכ"א אף יהדבש ר"ש שזורי אומר אף היין מכלל דת"ק סבר יין לא אימא רבי שמעון שזורי אומר יין ¹² תניא אמר ¹³ ר"ש שזורי פעם אחת נתערב לי טבל בחולין ובאתי וישאלתי את רבי טרפון ואמר לי לך ¹⁴ קח לך מן השוק ועשר עליו קסבר ¹⁵ דאורייתא ברובא בטל ורוב ¹⁶ עמי הארץ מעשרים הן והוה ליה כתורם מן הפטור על הפטור ולימא ליה לך קח מן העובד כוכבים קסבר ¹⁷ י"א ה"ן קנין לעובד כוכבים בארץ ישראל להפקיע מיד מעשר והוה ליה מן החיוב על הפטור איכא דאמרי אמר ליה לך קח מן העובד כוכבים קסבר ¹⁸ יש קנין לעובד כוכבים בארץ ישראל להפקיע מיד מעשר והוה ליה מן החיוב על הפטור ולימא ליה קח מהשוק קסבר אין רוב עמי הארץ מעשרין שלא ליה רב יימר בר שלמיא לרב פפא הא דאמר רבין בר חיננא אמר עולא א"ר חנינא דלבר בר"ש שזורי ולא עוד אלא כל מקום ששנה רבי שמעון שזורי הלכה כמותו אף בנתערב ליה טבל בחולין אמר ליה אין אמר רב אשי אמר לי מר זוטרא קשי בה ר' חנינא מסורא פשיטא מי

דמעטט בפרשת ויהי ציום השמיני סולס וקולב ושימומיה ומנורה מרבתי' (ויקרא יא) מכל כלי עץ ולא כביב כל כלי עץ ומדאינה מטמא במת אינה מטמא מדרס דכל המטמא במדרס מטמא טמא מת כדתנן בפי' בל סימן (דהה מט.) והיינו טעמא משום דלמינו עשוי להנחת מדרס אלא לירד בו ולעלות. מ"ר: **אימא** ר"ש שזורי אומר יין. פי' יין דווקא ולא שמן ודגש והקשה ר"ת דהכא פסקינן כר"ש שזורי ובכל דוכתא משמע מקנינ"ש דהש"ס דשמן חשיב משקה בפי"ק דשבת (דף פ. ח.) גבי מפני מה בזארינן בטערה ואין מוסקין בטערה נכשירין (פ"ו מ"ד) ¹ (ר"ע) דחשיב בשבעה משקין יין ושמן ובפי' חצית (שבת דף קמד:) גבי מוהל השמן ובפי"ק דפסחים (דף יד: ושס) גבי הוסיף ר"ע מימיהן של כננים לא

ל.א.

קבט א ב מ"י פי"ג מהל' טומאת כלים הלכה ד [ודלא כר"ש שזורי וע"י העטם בתר"ס:]

קל ג ד מ"י פי"א מהל' טומאת אכלים הל' יט ופי"ג הל"א וע"י בהשנות ובכ"מ ורש"י: קלא ה מ"י פי"א מהל' מרומות הלכה י [ופי"ב מהל' כסרים הל' טז] וטושע י"ד פי' שלג סמי' ג:

שיטה מקובצת

6] מבפנים את חללה שאם חללה מחזקין בו. סאה [טהרה]. מבחורין משלישין כל השידה בחור בלי גדול מלא מים הוא מופלת מן המים מ' סאה טטורה ואם לאו [טפחא]: 7] נמדד עמה ר' יוסי אומר אלו ואלו מורין בו. קשה למורי הד"ר שנואל דאין אפשר מורה ב"ש דעובי רגלים נמדדין (בבא) [נשנת] הא אמר נמדרת מבפנים ומצא בפירושים ישנים בבסכת שבת [לר"י יוסי] לא תחזיק ב"ש ובי"א: 8] ר"ש שזורי עיין שו"ת מהר"ם סי' א': 9] קסבר רוב עמי הארץ מעשרין הן והשאר מחזק: 10] קסבר אין קנין בו ואי"ת לאו יוסי"ל אין קנין אלא ס"ל דמירוח העבדים פטרי דרדשי דגיגין ולא דיגון עבדים ואפי' אכא לא א"ל קח מפירות שמירוח עבדים [דפטור] מדאורייתא וחיובי מדרבנן הוה יו"ל דלא דמי להני כל כך ואם כלי דמייתי דה"י לימא ליה קח מפירות שזוטר בעצין שאינו נקוב דאינו חיוב [אלא] מדרבנן ולא פריך מניה משום דרבי דמי הג"ה העובד כאלו היה כולו היה צריך להפריש טבל העובד בתרומה ליחן לבחן: 11] כלי ואין מטלטלין מלא וריקם כשק ואין: 12] דרואין כאלו היה חלל משלים לכוריים: 13] למי"ד דלאו: 14] מדאורייתא דרוב ע"ה מעשרין וחולין מן הפטור מדאורייתא הס"ד ואח"כ מה"ד לימא ליה קח: 15] בהו כמחצה: 16] מדאורייתא דקא בטל: 17] יצאה (דף ס"ו) שהן וחיבי פירש נמחק: 18] רישא הורטב והחלב והגרסיין בזמן שהן משקה טופח הרי הן תחילה פי' דהיו משקה קרוש: 19] וחיוב וסברי יש קנין לעבדים דאינו פטור נמחק: 20] וצ"ע אי מירוח עיין ר"ש סוף פ"ק דפאה: